

Utbildningsplan VT-25

Dungens Förskola

Utbildningsplan för Friluftsförskolor

Mål och metoder

Vi arbetar efter våra styrdokument; skolagen samt Lpfö 18, Läroplan för förskolan. Vi fokuserar på våra 7 rubriker, **Självständighet och Identitet, Socialt samspel, Motorisk förmåga, Språk och kommunikation, Matematik, Naturvetenskap och teknik samt Kreativitet och fantasi.** Vår verksamhet inom Friluftsförskolor innehåller såväl övergripande och gemensamma mål som förskolespecifika.

Övergripande och gemensamt för alla Friluftsförskolor är att

Förskolan skall vara Trygg, Rolig och Lärorik!

Vår strävan är att ge barnen många och rika tillfällen - planerade och spontana undervisningstillfällen i olika miljöer med naturen och uteverksamheten som bas. Vår metod är att arbeta med utomhus- och naturpedagogik och därigenom utgöra ett komplement till barnens övriga tid och liv.

Friluftsförskolors utomhus- och naturpedagogik Med Veda & Barke i Naturen

Veda och **Barke** är med barnen under alla år på Friluftsförskolor och följer barnen i de olika grupperna **Upptäckare** (de yngre), **Utforskare** och **Äventyrare** (de äldsta).

Året om går barnen till skogen och/ eller vistas ute i naturen.

Vintertid är det skidskola- Veda & Barke på skidor, och skridskoskola-

Veda & Barke på skridskor för de äldre barnen. Äventyrarna har alltid

den verksamheten och de äldsta Utforskarna enligt vår öva-, pröva-, läroplan.

Vi uppmuntrar alla barn som vill och har skidor att åka i närmiljön när snön finns.

Pulkaåkning är en populär aktivitet för alla grupper.

Friluftsförskolor har en gemensam "Grön tråd" när vi vistas ute men ledorden är Trygg, Roligt och Lärorikt då väder och säkerhet styr omfattningen. Vårt dokument 1:f "Friluftsförskolor Övar-prövar och lär med utomhuspedagogiken" beskriver hur vi arbetar med vår Lpfö 18 och använder utomhuspedagogiken som metod i arbetet tillsammans med barnen.

Vi eftersträvar att kontinuerligt äta och laga mat på utflyktsplatsen eller gården.

I huvudsak sker vilan ute och de barn som sover, sover i våra vindskydd på förskolans gård och/ eller på utflyktsplatsen.

Äventyrarna har "**Hitta Vilse**" (Civilförsvaret) under såväl den varma som kalla årstiden.

Verksamheten varierar med barnets ålder och mognad samt förskolans geografiska förutsättningar.

Övrigt vi anser är viktigt med vår verksamhet...

Barnen skaffar sig erfarenheter av sin omgivning genom egna sinnesupplevelser. Genom att lukta, känna, lyssna, titta och jämföra bildar sig barnen uppfattning och får nya begrepp om olika föremål, tid, händelser med mera.

Upplevelserna leder till resonemang kring olika företeelser och stimulerar till fortsatta undersökningar och upptäckter.

Upptäckterna leder till nyfikenhet, samtal och frågor om Hur och Varför, olikheter och likheter blir naturliga.

Vi lär oss matematiska begrepp genom att jämföra, sortera, mäta, och räkna.

Språket tränar vi genom dagliga samtal och med lek, drama, sång, sagor samt ramsor.

I skogen, på gården och ängen finns obegränsade tillfällen att träna motoriken

-att gå, klättra, springa, balansera, åla, krypa, hoppa, sparka boll blir självklarheter.

När vi samlar småkryp och växter, knyter rep, sorterar och packar i och ur ryggsäck tränar vi förutom finmotorik även koordination, koncentration och uthållighet.

Med naturen som inspirationskälla utforskar vi färg och form, hur olika material ser ut och känns, vad man kan använda dem till och så vidare.

Att göra vattenfärg av blåbär, måla på snö, stenar och pinnar är roligt, spännande och inspirerande inlärningstillfällen.

I leken bearbetar barnen händelser och upplevelser, skapar erfarenheter av kommunikation, turtagning med mera.

Leken är grunden för att träna socialt samspel!

Avslutningsvis...

Vår inriktning månar om barnens välmående och hälsa och vi lägger därmed stor vikt vid att under trevliga former servera barnen bra och näringsriktig mat enligt Livsmedelverkets riktlinjer gällande mat för barn i förskolan.

Mål för utbildningen

Förskolan utgör det första steget i utbildningssystemet och ska lägga grunden för ett livslångt lärande. Vårt pedagogiska uppdrag och förskolans mål finns formulerade i Läroplan för förskolan (Lpfö 18) och Skollagen (SFS 2010:800).

Av Skollagen (SFS 2010:800) framgår att utbildningen i förskolan syftar till att barn ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Förskolan ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn.

I den senaste revideringen av Läroplan för förskolan (Lpfö 18) har begreppet verksamhet ersatts av begreppet **utbildning** för att visa att förskolan är första delen i det svenska utbildningssystemet. Barns rätt till kroppslig och personlig integritet skrivs för första gången in i läroplanen samt lekens betydelse har fått ett större utrymme.

Vidare blev den 1 januari 2020 FN:s konvention om barnets rättigheter lag i Sverige (SFS 2018:1197). Detta medför att utbildningen alltid skall utgå ifrån vad som bedöms vara barnets bästa, att barn har rätt till delaktighet och inflytande, och att barnen skall få kännedom om sina rättigheter.

I utbildningen ingår undervisning som förskolläraren har ett särskilt ansvar för att den genomförs. Undervisning sker utifrån planerade tillfällen men kan också ske vid spontana tillfällen när barnens intressen vid stunden fångas upp.

Alla i arbetslaget har ett ansvar för att erbjuda varje barn en trygg omsorg samt främja alla barns utveckling och lärande. I utbildningen sker lärande och utveckling kontinuerligt.

En del i arbetet med trygghet har vi en lika behandlingsplan som vi arbetar med utifrån aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och kränkande behandling. En annan del är att alla pedagoger har skrivit på "Förskolebrevet" som syftar till att förebygga sexuella övergrepp mot barn i förskoleålder genom att öka kunskapen och medvetenheten om grundläggande integritetsarbete inom förskolan. För att förhindra att vuxna kränker barns integritet och arbete med barns integritet.

Arbete med Normer och Värden eller det demokratiuppdrag som åligger förskolan ser vi som en kontinuerlig pågående process genom inflytande, delaktighet och ansvarstagande.

Förskolans öppettider och tider

06.30	Förskolan öppnar
06.30	Frukost
09.00	Frukostund
09.00-10.30	Undervisningstid / 3-5 dagar i veckan
11.00	Lunch
14.00	Mellanmål
16.30	Frukt
17.30	Förskolan stänger
06.30-17.30	Utbildningstid

Förskolans kontaktuppgifter

Dungen förskola Älvdalsvägen 41-43 192 165 75 Hässelby Telefon: 079 337 45 41

Förskoleappen

I förskoleappen läggs schema för barnens behov av vistelsetid. Vid tillfälliga ändringar av vistelsetiden sker det i direkt dialog med pedagogerna på plats.

Vid eventuell frånvaro meddelas det via förskoleappen innan 7:30.

I förskoleappen kan ni följa vad förskolan erbjuder för undervisning och utbildning.

Rektor

Yann Nyman

Telefon: 076 819 7027

yann@friluftsforskolor.se

Ansvarig för förskolorna Dungen och Lantgården

Dungen är organiserad i tre avdelningar med fyra grupper, fördelade enligt följande:

- **Upptäckarna**
  - **Antal barn:** 12
  - **Pedagoger:** Farah, Vida och Vanessa

- **Utforskarna 1**
  - **Antal barn:** 9
  - **Pedagoger:** Susanna och Hanin

- **Utforskarna 2**
  - **Antal barn:** 13
  - **Pedagoger:** Åsa och Aroosa

- **Äventyrarna**
  - **Antal barn:** 16
  - **Pedagoger:** Malin och Bengt

Övergripande mål för Dungen

Vision:

Alla barn skall lämna förskolan som trygga individer med en god självkänsla och en stark lust till att erövra ny kunskap i harmoni med naturens.

Förskolan ska göra en positiv skillnad för varje barn genom att främja deras unika potential och bidra till deras välmående och utveckling.

Mål:

- Barnen på Dungen ska under hela sin vistelse på förskolan få de bästa förutsättningarna och stöd att utvecklas inom alla förskolans målområden som anges i Läroplan för förskolan.

Hållbar utveckling

Vi vill att barnen genom utbildningen skall ges möjlighet att tillägna sig ett intresse och ett ekologiskt och varsamt förhållningssätt till sin omgivande miljö, till natur och samhälle. Vi vill även att barnen skall utveckla kunskaper om hur våra val kan bidra till en hållbar ekonomisk, social och miljömässig utveckling.

Kvalitetshöja natur och utomhuspedagogik

För att skapa högkvalitativ utomhus- och naturpedagogik är det viktigt att ha tydliga mål.

Aktiviteterna ska vara planerade och stödja både kognitiva, sociala och motoriska färdigheter. Att kvalitetshöja vår utomhus- naturpedagogik innebär också att skapa en djupare relation mellan barnen och naturen.

För att nå målen kommer vi:

Att skapa förutsättningar för alla barnen att utvecklas utefter var och ens intressen och behov inom alla läroplanens målområden och med fokus på olika målområden terminsvis. *Det innebär exempelvis att utbildningen fokuserar på några utvalda målområden att undervisa inom i olika perioder. Detta görs genom kartläggning av varje enskilt barn samt barngruppen.*

Personalgrupp

Att skapa goda samarbetsytor med vårdnadshavare. Detta görs genom en daglig kommunikation samt riktade aktiviteter så som utvecklingssamtal, vårdnadshavarmöten, sommaravslutning.

Förhållningssätt

Att vara när- och härvarande med barnen och ta barnens frågor på allvar och lyssna på deras berättelser, hypoteser och teorier om stora och små frågor.

Att vara en medforskande pedagog. Pedagogen är en aktiv deltagare i barnens lärande process.

Att inta ett normkritiskt förhållningssätt. *Grunden i ett aktivt arbete mot diskriminering och kränkande behandling.*

Metoder och verktyg

Naturpedagogik

Naturpedagogik är en pedagogisk metod som använder naturen och utomhusmiljön som en del av lärande processen. Forskning inom utomhuspedagogik visar att det har många positiva effekter på barns utveckling och lärande. Att arbeta med natur och utomhuspedagogik. Som innebär att utbildningen, undervisningen och leken sker till största del utomhus. Barnen får tidigt en relation till naturen som möjliggör att de bygger upp en respekt och omtanke för djur, natur och klimat. Barnens nyfikenhet och upptäckarglädje får blomstra i samklang med naturen.

Fördelarna med utomhuspedagogiken är enligt Anders Szczepanski i *Platsen betydelse för lärande och undervisning: ett utomhuspedagogiskt perspektiv* (2013)

- Fysisk hälsa

Barn som deltar i utomhusaktiviteter är mer fysisk aktiva, vilket bidrar till bättre kondition och motoriska färdigheter.

- Främjar hälsan

Utomhusmiljö minskar stress och förbättrar mental hälsa.

- Förbättrar koncentrationen

Många studier visar att barn som tillbringar tid utomhus uppvisar bättre koncentrationsförmåga och förbättrad uppmärksamhet.

- Stimulering av sinnen

Utomhusmiljöer erbjuder rik sensorisk stimulering som kan bidra till kognitiv utveckling.

- Förbättrad social interaktion

Utomhuspedagogik uppmuntrar samarbete och kommunikation mellan barn, vilket förbättrar sociala färdigheter

- Emotionell motståndskraft

Naturupplevelser bidrar till ökad självkänsla och emotionell motståndskraft genom att barn lär sig hantera utmaningar.

- Ökad miljömedvetenhet

Genom direkt kontakt med naturen utvecklar barn större förståelse och respekt för miljön, vilket kan leda till ett livslångt engagemang för hållbarhet

Veda och Barke

Veda och Barke är två pedagogiska figurer som har en central roll i vårt arbete med utomhus- och naturpedagogiken. Veda och Barke fungerar som engagerade och inspirerade verktyg för att introducera barnen till naturen och dess många mysterier.

Genom lek, berättelse och interaktion med Veda och Barke får barnen möjlighet att utforska och lära sig om naturen på ett sätt som är både roligt och meningsfullt.

Grön Flagg tema för läsåret 2025

Grön Flagg är ett pedagogiskt verktyg och en certifiering framtaget av föreningen Håll Sverige Rent. Grön Flagg ger oss kunskaper om hållbarhet, genomsyrar vår utbildning och är ett verktyg att använda i undervisning för att uppnå mål och riktlinjer i läroplanen.

Vi arbetar det här läsåret med huvudrubriken **Stad och Samhälle** och sedan får varje avdelning välja vilka underrubriker de arbetar med.

Friluftsförskolors gemensamma miljömål:

- Hållbarhet

Vår lärmiljö

Vår närmiljö är skog, bäck (vatten) och annan naturmark. Att ha tillgång till skogsmarker och naturområden där barnen kan utforska vegetation, djur och naturliga fenomen är viktigt för oss. Under våra naturvandringar och utflykter så använder vi närområdets miljö för att fånga barnens intresse.

Lärosituationer utomhus

Vi skapar inbjudande samlingsplatser utomhus där barnen kan mötas och utforska tillsammans. Genom att använda stockar, bänkar, stenar och andra naturmaterial skapar vi en miljö som både inspirerar och är i harmoni med omgivningen. Dessa platser blir en naturlig del av vår pedagogiska verksamhet och fungerar som en arena för lärande, samspel och reflektion.

Vi strävar efter att integrera naturens tillgångar i vår undervisning så långt det är möjligt. Genom att använda det som naturen erbjuder – som löv, grenar, mossor och sand – uppmuntrar vi barnen att upptäcka, skapa och förstå sin omvärld. Det ger oss också möjlighet att förankra vår verksamhet i hållbarhet och stärka barnens koppling till naturen, vilket bidrar till att lägga grunden för en livslång respekt för miljön.

Utforskande vid vatten och årstidsanpassade aktiviteter

Närheten till **vatten** ger oss möjlighet att utforska djurliv och ekosystem på ett konkret och undersökande sätt. Vi erbjuder aktiviteter där barnen får håva i bäcken, studera vattenlevande djur och undersöka hur vatten förändras under olika årstider. Genom detta utvecklar barnen sin förståelse för naturvetenskapliga samband och ekosystem.

Under vintern, när möjligheterna finns, organiserar vi också aktiviteter som **skridskoskola** och **skidskola**. Dessa inslag ger barnen motoriska utmaningar och stärker deras fysiska förmåga, samtidigt som de får uppleva glädjen i att röra sig på is och snö. Oavsett årstid vill vi skapa en lärmiljö där barnen kan upptäcka, utforska och utveckla sina färdigheter genom lek och pedagogiskt planerade aktiviteter i naturen.

Kompostering och återvinning

Barnen är inkluderade i vår kompoststation och i vårt återvinningsarbete. Där får barnen lära sig mer om hållbarhet.

Utbildningsstationer

Stationer som pedagogerna iscensätter med material så som förstoringsglas, luppar, kikare och andra verktyg. Barnen uppmuntras att utforska och göra nya upptäckter och vetenskapliga observationer.

Reflektion och analysarbete

Att kontinuerligt genomföra planering-, reflektion-, uppföljningar-, utvärderingar- och analys tillfällen i syfte att utveckla utbildningen för att främja barns trygghet, lärande och utveckling.

Pedagogisk dokumentation

Att arbeta med pedagogisk dokumentation och dokumentation. Som ett stöd att utveckla, involvera och dokumentera olika lärprocesser i undervisningen. Pedagogerna arbetar med observation, ta in barnens perspektiv, reflekterar och analyserar och kopplar till läroplanen.

Projekt/temainriktat arbete

Projekt/temainriktat arbete är en metod där barn och pedagoger arbetar tillsammans kring ett tema eller en frågeställning. Denna metod följer barnens intressen, nyfikenhet och frågor. Genom projekt/temainriktat arbete får barnen en djupare förståelse för ämnet som intresserar dem, samtidigt som de utvecklar viktiga förmågor som kreativitet, kritiskt tänkande och samarbetsförmåga.

Pedagogens roll

Pedagogerna fungerar som medforskare. De ställer frågor, ger stöd och skapar möjlighet för barnen att utforska och lära på sina egna villkor.

Pedagogerna arbetar utefter läroplanen för förskolan 2018

Läroplansmål från Lpfö18 (sid 13)

Arbetslaget ska:

- visa respekt för individen och medverka till att skapa ett demokratiskt klimat, där barnen får möjlighet att känna samhörighet och utveckla ansvar och solidaritet,
- uppmärksamma och problematisera etiska dilemman och livsfrågor i vardagen
- uppmärksamma barnen på att människor kan ha olika värderingar som styr deras uppfattningar och handlingar och samtidigt förankra de grundläggandena värdena,
- stimulera barnens samspel samt hjälpa och stödja dem att bearbeta konflikter, reda ut missförstånd, kompromissa och respektera varandra,
- samarbeta med vårdnadshavare (...) för att främja barnets utveckling till en ansvarskännande människa och samhällsmedlem

Säkerhet och hälsa

Säkerhetsrutiner

På Dungens förskola ingår säkerhetsarbete som en naturlig del av utbildningen för de äldre barnen. Vi arbetar aktivt med konceptet "Hitta vilse", där barnen genom lek och praktiska övningar får lära sig hur de ska agera om de skulle komma bort i naturen eller andra miljöer. Genom att skapa förståelse för enkla och trygga rutiner stärker vi barnens självkänsla och trygghet.

Vi inkluderar också barnen i att inreda och anpassa våra lärmiljöer för att öka säkerheten. Tillsammans identifierar vi exempelvis trygga platser på förskolegården och skapar tydliga samlingspunkter. På så sätt gör vi säkerhetsarbetet både engagerande och lärorikt, samtidigt som barnen får möjlighet att ta ansvar och känna delaktighet i sitt lärande.

Utbildning och övningar

Vi genomför regelbunden utbildning i första hjälpen, hjärt-lungräddning (HLR), samt brandövningar för att vara förberedda på eventuella nödsituationer.

Säkerhet på förskolan

Att säkerställa en trygg, rolig och lärorik miljö på förskolan är av största vikt. Pedagogerna räknar regelbundet barnen och har fasta rutiner för att säkerställa att inget barn saknas. Vid våra utomhusaktiviteter är det avgörande att pedagogerna är närvarande. Vid vatten så har varje barn flyttväst och pedagogerna sätter upp tydliga gränser.

Vi håller dörrar och grindar stängda. Inga barn är tillåtna att öppna grindar själva, detta gäller också storasyskon som är med vårdnadshavare vid lämning och hämtning.

Rutiner vid hämtning

Vi har tydliga rutiner för hämtning av barn.

- Vi arbetar med att skapa tydliga överlämningar mellan vårdnadshavare och pedagog.
- Om någon annan än vårdnadshavaren ska lämna/hämta barnet, måste vårdnadshavaren meddela pedagogerna i förväg.
- Pedagogerna skriver upp namnet på personen på en hämtningslista för att säkerhetskälla att rätt person hämtar barnet.

Uteplats och utflyktsplats

Vår gård är inhägnad och grinden är låst med barnsäkert lås. Under våra naturvandringar/utflyktstillfällen så håller vi hårt på säkerheten och vi är närvarande och uppmärksamma pedagoger.

Vid incidenter så skriver vi alltid en incidentrapport. Detta för att dokumentera eventuella riskområden och kunna göra en orsakanalys och förbättra rutinerna.

Barnkonsekvensanalys görs av samma anledning men i ett mer proaktivt syfte. Vi vill hitta eventuella risker i ett tidigt skede för att kunna åtgärda eventuella risker.

Hälsoplan

Fysisk aktivitet

Daglig aktivitet/rörelse utomhus och i skog och på utflyktsplatser. Planerade rörelselekar som dans, hinderbanor och gymnastik

Näringsrik kost

Servera balanserade måltider med grönsaker, frukt, fullkorn och protein Begränsa sockerintag Främja hälsosamma mellanmål

Matens serveras av Brasserie Maison i Bromma.

Vi ser en matsituationen som en pedagogisk lärsituation där vi arbetar för att skapa god relation till hälsosam kost.

Hygienrutiner

Daglig handtvätt före måltider och efter toalettbesök Regelbundna hygienrutiner vid blöjbyten och matlagning

Sömn och vila

Skapa lugna miljöer för vila och återhämtning

Anpassa vilostunder för yngre barn som behöver sova under dagen. Anpassa vilostunder för äldre barn som ej sover

Dungens utbildning inkluderar hela verksamheten med alla dess komponenter, både omsorgssituationer, planerad undervisning och spontant lärande.

Några exempel:

I hallen övar vi på att klä på oss olika kläder, att stå på ett ben när vi sätter på oss skor, att dra upp dragkedjor, ta på vantar m.m.

Vid toalettbesök/blöjbyte pratar vi om integritet och hygien.

Vid mat och mellanmål smakar vi på olika saker, lär oss att bre en smörgås, äta med bestick och hålla ett glas.

På gården lär vi oss leka tillsammans, dela med oss och samarbeta.

I skogen lär vi oss att hålla reda på en "gåkompis", att vara snäll om naturen och träffar på olika slags insekter, svampar och träd (mm) som vi lär oss om.

I alla dessa situationer tränar barnen socialt samspel, motorik och språk.

Pedagogernas förhållningssätt

Vi pedagoger ser lärande som något som ständigt är närvarande i förskolans och barnens vardag och som något som sker i allt vi gör.

Som pedagoger har vi ett öppet och utforskande förhållningssätt och ser alla barn som kompetenta. Vi lyssnar på barnen och uppmuntrar dem att uttrycka sina åsikter och tankar. Vi har ett närvarande förhållningssätt för att tillgodose de behov som finns gruppen, både på individuell nivå och på gruppnivå.

Vi benämner ständigt saker, lär oss nya ord och bidrar därmed till en gemensam språkutveckling. Vi har ett normkritiskt synsätt som vi tillämpar både ur ett jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv, där vi ger alla barn samma förutsättningar oavsett kön, ålder, etnicitet osv (baserat på de sju diskrimineringsgrunderna).

Vi lyssnar och är nyfikna på barnens frågor och intressen och utmanar dem att hitta egna lösningar och svar. Eller så tar vi reda på och/eller undersöker saken tillsammans.

Undervisning

Friluftsförskolors undervisning är en kombination av beprövad erfarenhet och aktuell forskning. Förskolan grundar sin utbildning på en kombination av beprövad erfarenhet och aktuell forskning inom pedagogiken. Detta innebär att våra pedagogiska metoder inte bara är väl beprövade och testade över tid, utan ständigt uppdateras och utvecklas i linje med den senaste forskningen.

Genom att integrera beprövad erfarenhet med forskning skapar vi dynamisk och välbalanserad pedagogik. Vi tror denna kombination ger de bästa förutsättningarna att möta varje barns behov och intressen. Vårt mål med undervisningen är att ge barnen en stark grund för fortsatt lärande, samtidigt som vi stöttar deras sociala, emotionella och kognitiva utveckling.

Planerad undervisning

Är aktiviteter/lärtillfällen vi erbjuder under en viss tid på dagen som vi valt att knyta an till det projekt och/eller målområde som vi jobbar med just nu. Undervisningen planeras till stor del efter det som fångar barnens intresse och av den anledningen sker finplaneringen av undervisningen veckovis. Undervisningen har ett syfte och knyter an till Läroplan för förskolan (Lpfö18) och det uppdrag vi har som pedagoger.

Undervisningen dokumenteras och följs upp i syfte att utveckla utbildningen.

Spontan undervisning

Vi ser värde i spontan undervisning, där lärandet sker naturligt och oplanerat i barnens vardag.

Spontan undervisning innebär att pedagogerna är lyhörda och flexibla och på så sätt ta tillvara på de tillfällen som uppstår i stunden, där barnens nyfikenhet och intresse leder till lärande.

Pedagogens roll är att alltid vara beredd att fånga upp de lärande ögonblick som uppstår spontant.

Termins- och veckoplanering

Vi har gjort en grov veckoplanering för ramen för varje dag. En finplanering för varje dag görs varje vecka.

Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
Fm: Pedagogerna har reflektion och analyspass	Utflyktsdag	Utflyktsdag	Utflyktsdag	Fm: Pedagogerna har reflektion och analyspass
Em: Fortsatt arbete med barnen på gården				Em: Fortsatt arbete med barnen på gården

Viktiga datum

Utvecklingssamtal: Vi erbjuder utvecklingssamtal kontinuerligt för alla vårdnadshavare under läsåret.

Utbildning och utvecklingsdagar då förskolan är stängd: **4 mars** samt **29 augusti**.

Förskolans kultur och traditioner

Vi kommer att uppmärksamma:

V.8 eller när det finns snö: Veda och Barke-loppet

20 mars: Nowruz

21 mars: Rocka sockorna-dagen

V.12: Olika men lika bra-vecka

V.15: Skräpplockarvecka

V.16: Påskspår

23 april: Världsbokdagen

15 maj: Förskolans dag

11 juni: Sommarfest avslutning med barn och vårdnadshavare

18 juni: Midsommarfirande

Samverkansföräldrar

Kontaktuppgifter finns på förskolan

Prata med Rektor eller pedagoger

Planering och genomförande av undervisning

På Dungens förskola arbetar vi aktivt för att skapa en trygg och stimulerande miljö där varje barns utveckling och lärande står i fokus. Genom ett nära samarbete mellan pedagogerna skapar vi en sammanhållen och inkluderande atmosfär, där barnen får möjlighet att delta i gemensamma aktiviteter och bygga relationer med både äldre och yngre kamrater. Genom ett medvetet och utforskande arbetssätt vill vi väcka barnens nyfikenhet och ge dem möjlighet att upptäcka världen på ett lustfyllt och meningsfullt sätt.

Upptäckarna – Vårterminen 2025

Barngruppen består av tolv barn som dagligen möts av engagerade pedagoger: Vida, förskollärare på heltid, Farah, barnskötare på 35 timmar i veckan, samt Vanessa, förskollärare som arbetar deltid. Tillsammans skapar de en inspirerande lärandemiljö där språk och kommunikation, naturvetenskap och teknik samt kreativitet och fantasi står i centrum.

Språk och kommunikation

För att stimulera barnens språkutveckling integreras språk och kommunikation i vardagens alla delar. Genom regelbunden högläsning i mindre grupper får barnen möjlighet att fördjupa sitt ordförråd och sin berättarförmåga. De deltar även i samtal där de utforskar bildspråk och symboler, vilket stärker deras förmåga att tolka och uttrycka sig på olika sätt. Rim, ramsor och skapande aktiviteter används för att väcka barnens språkliga nyfikenhet och stärka deras medvetenhet om språkets struktur.

Naturvetenskap och teknik

Utforskande och experimenterande präglar undervisningen inom naturvetenskap och teknik. Barnen får undersöka hur sand förändras när den blir blöt, utforska cykelns mekanik och experimentera med vatten för att förstå dess egenskaper. Genom odlingsprojekt får de också lära sig om naturens kretslopp och hur årstiderna påverkar växtligheten. För att göra lärandet mer konkret får barnen själva delta i vårdandet av växter och observera små förändringar i miljön.

Kreativitet och fantasi

För att främja barnens fantasi och skaparlust används olika konstnärliga uttrycksformer. De skapar konstverk med naturmaterial, utforskar olika tekniker genom måleri och pyssel, och deltar i bygglekar där deras arbete sätts i ord och beskrivs av pedagogerna. Genom rörelseaktiviteter och lekbaserade utmaningar får de även möjlighet att uttrycka sig genom kroppen och utveckla sin föreställningsförmåga.

Reflektion och återkoppling

Genom reflekterande samtal får barnen möjlighet att dela sina tankar och erfarenheter, vilket bidrar till en djupare förståelse för deras eget lärande. Pedagogerna stöttar barnen genom att ställa öppna frågor och uppmuntra dem att dra slutsatser utifrån sina upplevelser.

Utforskarna 1 – Vårterminen 2025

Denna barngrupp består av nio barn som vägleds av pedagogerna Susanna, som studerar till förskollärare och arbetar 30 timmar i veckan, Hanin, barnskötare på lika många timmar, samt Annelie, som vikarierar på fredagar. I gruppen ligger fokus på socialt samspel, språk och kommunikation samt naturvetenskap och teknik.

Socialt samspel

Genom gruppstärkande aktiviteter får barnen möjlighet att utveckla sin förmåga att samarbeta, hantera konflikter och förstå vikten av gemensamma regler. Genom lek och samarbetsövningar ges de möjlighet att reflektera över sina handlingar och hur de påverkar andra. Barnen uppmuntras att lyssna på varandra och uttrycka sina känslor i en trygg och stödjande miljö.

Språk och kommunikation

Barnens språkfärdigheter utvecklas genom ett systematiskt och lekfullt arbete med symboler och bilder. TAKK används som ett stöd i kommunikationen, och barnen får även utforska symboler i sin närmiljö. På så vis får de en bredare förståelse för hur budskap kan förmedlas på olika sätt.

Naturvetenskap och teknik

Utforskande och upptäckarlust är centrala teman i undervisningen. Genom koppling till Grön Flagg-temat "**Stad och samhälle**" får barnen en inblick i hållbar utveckling och hur människor påverkar sin miljö. Genom utflykter och praktiska aktiviteter väcks deras nyfikenhet kring naturens kretslopp och ekosystem.

Reflektion och återkoppling

Efter varje aktivitet ges barnen möjlighet att samtala om sina erfarenheter och diskutera vad de har lärt sig. Genom att uttrycka sina tankar får de en djupare förståelse och kan koppla ihop teori med praktiska upplevelser.

Utforskarna 2 – Vårterminen 2025

Med tretton barn i gruppen arbetar pedagogerna Aroosa och Åsa aktivt för att skapa en inspirerande lärmiljö där språk och kommunikation, socialt samspel, kreativitet och naturvetenskap står i fokus.

Språk och kommunikation

Språkutveckling uppmuntras genom högläsning med bibliotekslånade böcker, samt känslkort där barnen kopplar ord till känslor. Genom ramsor, sånger och namnkort skapas en personlig koppling till lärandet. Barnen får också delta i berättande och dramatisering för att utveckla sin språkliga förmåga.

Socialt samspel

För att stärka gruppkänslan används rollspel och samtal som redskap för konfliktlösning. Barnen får träna på att kommunicera och samarbeta genom lek och strukturerade aktiviteter.

Kreativitet

Barnens kreativa uttryck uppmuntras genom arbete med naturmaterial, byggprojekt och sång- och rörelselekar. Genom att skapa med sina händer och utforska olika tekniker ges de möjlighet att utveckla sin problemlösningsförmåga och sitt estetiska uttryck.

Naturvetenskap och teknik

Utforskande av årstidsväxlingar och småkrypsliv hjälper barnen att förstå naturens processer. Experiment och observationer väcker frågor och uppmuntrar ett undersökande förhållningssätt.

Reflektion och återkoppling

Barnen får tillsammans med pedagogerna sammanfatta sina upptäckter och fundera på hur de kan tillämpa sina nya kunskaper i vardagen. Genom att sätta ord på sina erfarenheter förstärks deras förståelse och engagemang i lärandet.

Äventyrarna – Vårterminen 2025

Med sexton barn i gruppen leds undervisningen av Bengt, biolog, och Malin, förskollärare. I denna grupp är utforskande lärande en central del av undervisningen, med fokus på språk, naturvetenskap och teknik samt hållbar utveckling.

Språk och kommunikation

Barnen ges möjlighet att utveckla sitt språk genom arbete med skyltar, kartor och ekonomiska begrepp. De får lära sig att identifiera och använda olika symboler samt samtala om sina egna skapelser.

Naturvetenskap och teknik

Genom snickeriprojekt och observationer av naturen får barnen en praktisk förståelse för teknik och hållbarhet. Utflykter används för att identifiera växter och djur samt för att följa naturens förändringar genom årstiderna.

Grön Flagg-projekt

Projekt som handlar om **Stad och samhälle** där Äventyrarna fokuserar på handel, kommunikation och kartor kopplas till hållbar utveckling och ger barnen en förståelse för samhällets uppbyggnad och miljöpåverkan.

Reflektion och återkoppling

Genom samtal och reflektion får barnen möjlighet att bearbeta sina upplevelser och dra slutsatser. Pedagogerna stöttar genom öppna frågor och återkoppling, vilket stärker barnens självkänsla och förståelse för det de lär sig.

På Äventyrarnas avdelning är lärandet en dynamisk och levande process där barnens nyfikenhet står i centrum. Genom att erbjuda en trygg miljö där utforskande, samspel och kreativitet får ta plats, skapar vi förutsättningar för en meningsfull och inspirerande undervisning.

25 01 13

1:g**GRÖN TRÅD**

Friluftets Förskolors ledord TRYGGT, ROLIGT och LÄRORIKT är alltid avgörande vid pedagogernas bedömning av säkerhet, väder och vind.

	Upptäckare	Utforskare	Äventyrare	Kommentar
tar emot barnen ute senast 8.00	alltid	alltid	alltid	
morgonsamling på gården	alla dagar	alla dagar	alla dagar	aktivitet avgör omfattningen
undervisning i skogen	1 g/v. året om	1 g/v. året om	1 g/v. året om	anpassat pass för respektive grupp
undervisning på annan plats i naturen	2 ggr/v.	2 ggr/v.	2 ggr/v.	undervisning i skogen/ annan plats i naturen 3 ggr/v.
undervisning vid bäck, sjö, kärr etc.		enl. öva-, pröva-, läraplan	enl. öva-, pröva-, läraplan	året om
äta lunch i skogen	1 g/v. vårtermin ht. vid 2 tillfål. *	2 g/v.	2 g/v.	* de gamla barnen äter vidare
laga lunch på utflyktsplatsen		1 g/v.	1 g/v.	
lunch på gården el. närmiljön	alltid	alltid	alltid	
vila och sago-stund på utfl.pl.	efter lunch	efter lunch	efter lunch	i skogen/ utflyktsplatsen
sova / vila på gården	alltid	alltid	alltid	där möjlighet finns
mellanmål på utfl.pl.	valfritt	valfritt	valfritt	
mellanmål på gården el. närmil	alltid	alltid	alltid	
Veda & Barke på skridskor (skola)		enl. öva-, pröva-, läraplan	enl. öva-, pröva-, läraplan	
Veda & Barke på skidor (skola)		enl. öva-, pröva-, läraplan	enl. öva-, pröva-, läraplan	
Hitta Vilse			året om	

"Barnen ska få förutsättningar att utveckla en allsidig rörelseförmåga genom att ges möjlighet att delta i fysiska aktiviteter och vistas i olika naturmiljöer. Utbildningen ska ge barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och därigenom utveckla sitt intresse för att vara fysisk aktiva. När fysisk

aktivitet, näringsrika måltider och hälsosam livsstil är en naturlig del av barnens dag kan utbildningen bidra till att barnen förstår hur detta kan påverka hälsa och välbefinnande” Lpfö 18

25 01 13

1:f

Veda & Barke på skridskor/ is

Öva-, Pröva-, och läraplan – enligt Gröna tråden

Utforskare Grundläggande är att följa kurshäftet	Äventyrare Grundläggande är att följa kurshäftet	planering
Börja hantera sin utrustning Ordningsregler på isen. Av/ på	Klara av att hantera sin utrustning Ordningsregler på isen.	
4 år- pröva på skridskoskola* 3 år- känna sig för på isen* *om förutsättningar finns	Följ kurshäfte Veda & Barke på skridskor. Organiserad skridskoskola	
Ramla/ resa sig Ta sig framåt/ bakåt Träna balans	Åka bakåt	
Stanna/ bromsa	Träna balans	
Grundteknik	Åka med rätt teknik	
	Naturis/ dubbar säkerhet	
Mål: Börja åka och känna en trygghet och ett sug att sig lära mera	Mål: Klara av övningar enligt kurshäftet	

25 01 13

1:f**Veda & Barke på skidor**Öva-, Pröva-, och läraplan – enligt gröna tråden

Utforskare grundläggande är övningarna i kurshäftet	Äventyrare grundläggande är övningarna i kurshäftet	planering
Börja hantera sin utrustning Ta på sig skidor, bära	Klara av att hantera sin utrustning	
Skidlek för alla som vill, 4 år- pröva på skidskola	Följ kurshäfte Veda & Barke på skidor, Organiserad skidskola	
Grundteknik Följ kursmaterial Veda & Barke på skidor	Åka med rätt teknik	
Kunna ta sig upp Ramla och resa sig	Åka genom portar Ploga och svänga	
Planmark och spår	Åka köttbulle och spagetti	
Stanna/bromsa Gå uppför/åka nerför	Brantare backar	
Mål: Känna en trygghet och ett sug efter att lära mera	Mål: Ska kunna hantera skidor och åka på längre utflykter	

25 01 13

1:f

Veda & Barke vid vattnet, kärret etc.

Öva-, Pröva-, och läraplan – enligt gröna tråden

Utforskare	Äventyrare	Upptäckare
Sjö och Vatten – säkerhet	Vatten/ Sjövett - säkerhet ex. flytväst, livboj	
Vatten besök, håva, loppa ⇒ växter, djur och fåglar ⇒	Forskning om vatten, djur och växter ex. grodyngel till groda. Faktaböcker	Djur i vatten
Kretslopp ⇒	Vatten experiment	
Allemansrätt ⇒	Mer om allemansrätt	Allemansrätten
Vattenexperiment Vattenpölar – rening ⇒ Vattnets olika former ⇒ snö, is, vatten ⇒	Vattenexperiment Vattnets olika egenskaper Flytövningar	enkla vatten experiment. Vattnets olika former, vattenpölar etc.
Sinnen ”uppleva” hörsel, känsel, syn, lukt och smak ⇒		Sinnen
	Fiska	
	Naturisar och säkerhet flytväst, livlina, isdubbar	

25 01 14

3:l

1(3)

Kläd- och utrustningstips

För att vi ska kunna vara ute så mycket som möjligt, är det viktigt med en bra och genomtänkt utrustning för våra utomhusaktiviteter.

När det är kallt:

Underställ närmast kroppen, av funktionsmaterial eller ull är att föredra.

Finns att köpa i sportaffärer. Lite dyrare alternativ är "ullfrotté".

Nästa lager kan med fördel vara ett fleeceunderställ. Vi ser gärna att underställen är i två delar då det är lättare att ta av/på om barnen blir blöta eller varma.

Sist en overall i bävernylon eller annat slitstarkt vattenavvisande material, i rätt storlek och utan huva. Extra viktigt är att ni som har overaller som ej får vara i torkskåp ser till att det finns ett extra ombyte på förskolan. Alla bör tänka på att ha ett extra ombyte.

Overallen ska ha hållor/ gummiband längst ner.

Även strumpor av ull eller annat funktionsmaterial är att föredra, eftersom bomull leder kyla och väta. Alltså EJ bomull närmast foten utan en ullstrumpa, som sedan kan förstärkas med en raggsocka. Varma kängor med högt skaft på fötterna.

Ett par tunna vantar innanför täckvantarna. Galonvantar, tunna, bör alltid finnas på förskolan, gärna med foder eller med en tunn vante inuti.

Tänk på att jeans är väldigt osmidigt och kallt att ha under overallen.

Mjuka kläder är bäst. Strumpbyxor är opraktiskt, blir foten blöt måste man byta allting.

I vindskyddet till vilan behöver barnen byxa och tröja i fleece, raggsockor, tunn mössa och vantar.

När det är slaskigt/ regnigt:

Regnkläder som EJ är för små (skall rymma en overall under) och som har hela hängslen och gummiband under foten.

Vi rekommenderar att barnen inte har huvor på regnjackan. Det kan vara svårt att se/ höra för barnen och det kan finnas stryprisk om huvan fastnar i något. Välj gärna en sydväst istället.

Är det slaskigt är det ju oftast lite varmare ute och istället för en tjock overall kan man ha underställ, fleece och en tunnare overall/ vindbyxa. Tänk lager på lager! Fodrad galon är bra när det är milda vintrar, då slipper de ha så många lager på sig när det är slaskigt.

Gummistövlar, höga, med kraftigt mönster undertill och med plats för både sula och socka.

När det är sommar:

Vid soligt väder rekommenderas att barnen har heltäckande och luftiga kläder samt keps eller solhatt.

Varje vårdnadshavare avgör om solskyddsmedel skall användas till sitt/ sina barn och ombesörjer själva detta. Mer information om solskydd finns på vår hemsida.

När vi går till skogen eller annan plats i naturen bör barnen alltid ha byxor med långa ben, och stövlar eller heltäckande skor (ej sandaler eller Foppatofflor).

Alla barn är olika, en del är varma av sig medan en del lätt fryser, man får pröva sig fram lite. I vindskyddet till vilan behöver barnen byxa och tröja i fleece, raggsockor, tunn mössa och vantar vintertid.

3:1

Ryggsäcks-tips

Bra att tänka på inför våra utflykter då barnen har med sig ryggsäck hemifrån:

En rymlig ryggsäck (inte för liten och inte för stor), som rymmer en liten termos/ flaska, en matlåda med bestick och en kåsa/ dricksmugg.

Annat som vi önskar i ryggsäcken är ett sittunderlag och ett ombyte kläder i en plastpåse. t ex underkläder, strumpor, mjukisbyxor/ tights. Sedan styr naturligtvis årstiden (vantar, t-shirt o.dyl.). Märk alla tillhörigheter tydligt!

På ryggsäcken är det viktigt att det finns ett bröstspänne framtill. Finns det inget kan man med fördel ta en "vanthållare" med clips i varsin ände.

Ryggsäcken bör vara av vattenavstötande material och med en dragkedja som går hela vägen uppifrån och ner, så att man ser allt innehåll när ryggsäcken är öppen.

Sätt gärna en nyckelring eller dylikt på dragkedjan så blir det lättare för barnet att öppna ryggsäcken själv.

Hjälm

Utdrag från NTF Konsument ang. lekhjälm;

Skillnad mellan småbarnshjälm och lekhjälm.

Småbarnshjälmen är i första hand avsedd för cykelåkning eller när man skjutsar barnet på cykel, men även för andra aktiviteter då barnen leker. Hjälmen är uppbyggd av frigolit och fördelar därför de krafter som kan uppstå om barnet slår i huvudet över ett större område. Samtidigt är frigoliten en förbrukningsvara. Har den varit utsatt för en mycket kraftig smäll så ska man kassera hjälmen.

De lekhjälmarna som Jofa har är avsedda för idrottsaktiviteter för små barn och uppbyggda på ett helt annat sätt. De ska tåla upprepade slag och stötar men är inte lämpliga vid cykelåkning.

Småbarnshjälmarna kan man mycket väl använda till små barn när de åker pulka eller skridskor under förutsättning att de inte kommer upp i så höga hastigheter.

Friluftsförskolor rekommenderar Jofas Lekhjälm med grönt säkerhetsspänne.

Hjälmen ska vara CE-märkt EN1080.

Vi önskar att barnen har sin egen hjälm med sig hemifrån. Men om inte detta är möjligt har vi ett begränsat antal hjälmar för utlåning.

Flytvästar

Vid alla aktiviteter vid vattnet eller på isen ska barnen ha godkända flytvästar i rätt storlek. Vi önskar att barnen har sin egen flytväst hemifrån men om det inte finns möjlighet till detta har vi ett begränsat antal flytvästar för utlåning.

Skidor och skridskor

För de barn som deltar i dessa aktiviteter är det viktigt med väl fungerande utrustning i rätt storlek. Skidbindningen måste passa med barnets känga eller stövel och vara inställd av er föräldrar. Se särskild utrustningsinformation om skidor på sid.3.

Vi önskar att barnen har sin egen utrustning hemifrån men om det inte finns möjlighet till detta finns det möjlighet att låna skidor eller skridskor men dock ett begränsat antal.

Se gärna över ert barns kläder och utrustning lite då och då. MÄRK kläder och utrustning för att undvika onödiga förväxlingar, det underlättar för oss alla. Fråga gärna oss pedagoger vad som verkar fungera för just ert barn i klädväg och utrustning. **Vi hjälper gärna till!**

Utrustningsinformation för Veda & Barke på skidor.

Det här är viktigt att tänka på när det gäller utrustning för barn.

Vi har alltid hjälm när vi åker skidor. **Friluftsförskolor rekommenderar Jofas Lekhjälm med grönt säkerhetsspänne. Hjälmen skall vara CE-märkt EN1080.**

Det finns ett begränsat antal av hjälmar för utlåning om möjligheten att ta med egen hjälm inte finns.

Skidor och pjäxor skall passa ihop. Om man väljer att åka i stövlar eller kängor så är det viktigt att foten och vristen på skon är stabil samt att det finns en kant runt sulan så att skidbindningen sitter kvar. Prova att åka hemma så att ni ser att skor och skidor fungerar.

Barnskidor skall vara så pass mjuka att barnet med sin vikt orkar trampa ner spännet för att få en glidyta eller fäste. Detta gör att skidåkningen blir så mycket lättare för barnet.

Till barn som är kortare än 125 cm skall skidorna vara -10 - +10 cm i förhållande till barnets längd. För barn som är längre än 125 cm och upp till 150 cm lägger man till 10 – 20 cm i förhållande till längden.

Stavarna bör vara 30 cm kortare än barnet. **Observera att nya stavar är mycket vassa, köp om möjligt med trubbig spets eller ”fila” ner den så att den inte är vass, detta för att undvika olyckor.** Till att börja med kommer vi inte att använda stavar att åka med utan mer till att bygga banor och använda dem som hjälpmedel. Det är bättre att träna sin balans utan stavar och det är svårt att hålla reda på flera moment samtidigt.

Skidor och stavar bör vara väl märkta och hopsatta med remmar så att barnen lätt själva kan bära dem fram och tillbaka till skidskolan.

Har du frågor om utrustning? Prata med din ansvariga skidpedagog.

Att ta med skidor till sitt barn är självklart en frivillig aktivitet. Ditt barn kommer också erbjudas andra vinteraktiviteter. Om det inte finns möjlighet att ta med skidor hemifrån har vi ett begränsat antal att låna ut om man önskar.

Vi ser fram emot många härliga upplevelser tillsammans med barnen i Naturen!
Friluftsförskolors Pedagoger